

Fővárosi Ítéltábla

Az ügy száma: 2.Pf.20.271/2024/6.

A felperes:

felperes, felperes címe (Tartózkodási helye: felperes tartózkodási helye – Fegyház és Börtön)

A felperes képviselője:

Zamecsnik, Pósfai és Társai Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Árnysai Katalin ügyvéd

Az alperesek:

I.r. alperes, I.r. alperes címe – I. rendű

II.r. alperes, II.r. alperes címe – II. rendű

Az alperesek képviselője:

Németh és Palatics Ügyvédi Iroda, ügyvéd címe, ügyintéző: dr. Palatics Edit ügyvéd – az I. és II. rendű alperesek képviselőjében

A per tárgya: személyiségi jog megsértése

Az elsőfokú bíróság: Fővárosi Törvényszék

A fellebbezéssel támadott határozat száma: 10.P.21.500/2023/17.

A fellebbezést benyújtó fél: a felperes és az alperesek

Ítélet

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett rendelkezéseit nem érinti, fellebbezett részét részben megváltoztatja és megállapítja, hogy az I. és II. rendű alperesek azzal, hogy a portál internetes hírportál 2023. január 20. napján megjelent „Cikk1” című cikkben foglalt, a felperes házasságkötésére és felesége nevének felvételére vonatkozó személyes adatait összegyűjtötték és nyilvánosságra hozták, jogszerűtlenül kezelték a felperes személyes adatait.

Kötelezi a felperest 15 napon belül fizessen meg az alperesnek 217.650 (kétszáztizenhétezer-hatszázötven) forint elsőfokú perköltséget.

Ezt meghaladóan az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az alperesnek forint 60.000 (hatvanezer) forint másodfokú perköltséget.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az államnak e határozat jogerőre emelkedésétől számított 60 napon belül 209.400 (kétszázkilencezer-négyszáz) forint fellebbezési illetéket az állami adó- és vámhatóság 10032000-01070044-09060018 számú illetékbevételi számlája javára.”

Az ítélet ellen nincs helye fellebbezésnek.

Indokolás

[1] Az elsőfokú bíróság ítéletével megállapította, hogy az alperesek azzal, hogy a 2023. január 20. napján megjelent „Cikk1” című cikkben beszámoltak a felperes újabb házasságkötéséről azáltal, hogy felvette az új felesége vezetéknevét, megsértették a felperes magánélethez és személyes adatai védelméhez való személyiségi jogát.

Kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül töröljék a „felvette az új felesége vezetéknevét” szövegrészletet a 2023. január 20. napján megjelent „Cikk1” című cikkből.

Kötelezte az alpereseket, hogy 15 napon belül a felpereshez intézett - postai úton tértivevényes küldeményként – megküldött magánlevélben az alábbi tartalommal szolgáltassanak elégtételt a felperesnek:

Bocsánatot kérünk azért, hogy megsértettük személyiségi jogait azzal, hogy „Cikk1” című cikkben azt közöltük, hogy „felvette az új felesége vezetéknevét”.

Ezt meghaladóan a keresetet elutasította.

Úgy rendelkezett, hogy a perrel kapcsolatosan felmerült költségeiket a felek maguk viseljék.

Kötelezi a felperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak, az állami adó-és vámhatóság illetékbevételi számlájára 194.400 forint meg nem fizetett eljárási illetéket.

Kötelezte az alperest, hogy fizessen meg az esedékesség napjáig az államnak, az állami adó-és vámhatóság illetékbevételi számlájára 21.600 forint meg nem fizetett eljárási illetéket.

A külföldi elemre tekintettel a bíróság elsődlegesen a joghatóságát vizsgálta, melyet fennállónak minősített a nemzetközi magánjogról szóló 2017. évi XXVIII. törvény (Nmjtv.) 2. §-a, 91. §-a alapján, az Európai Unió Bírósága (EUB) C-194/16. számú, C-251/20. számú határozataiban kifejtettek szerint.

Vizsgálta továbbá a külföldön élő alperesekre tekintettel az alkalmazandó jogot is, és arra következtetett az Nmjtv. 23. § (1) bekezdése alapján a magyar jog alkalmazásával kellett eljárnia.

A kereset érdemi vizsgálatának körében ismertette az Alaptörvény I. cikk (3) bekezdését, VI. cikk (1) bekezdését, IX. cikkét a sajtószabadságról és a médiatartalmak alapvető szabályairól szóló 2010. évi CIV. törvény (Smtv.) 4. § (1) és (3) bekezdését, 21. § (1) bekezdését; a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (Ptk.) 2:42. § (1) és (2) bekezdéseit, a Ptk. 2:43 § b), e) és a g) pontjait, 2:44. § (1)-(2) bekezdéseit; a magánélet védelméről szóló 2018. évi LIII. törvény 1. §-át, 2. § (2), (3) bekezdéseit, 7. § (1), (2) bekezdéseit, 8. § (1)-(3) bekezdéseit; Európai Unió Alapjogi Chartájának (2012/C 326/02) 7. cikkét, 8. cikk (1) és (2) bekezdéseit, az információs önrendelkezési jogról és az információszabadságról szóló 2011. évi CXII. tv. (Info tv.) 2. § (1) bekezdését, 3. § 2. pontját 4. § (1) és (2) bekezdéseit, 5. § (1) bekezdése a)-d) pontjait, (2), (7) bekezdését, 23. § (5) bekezdése a)-c) pontjait, a természetes személyeknek a személyes adatok kezelése tekintetében történő védelméről és az ilyen adatok szabad áramlásáról, valamint a 95/46/EK irányelv hatályon kívül helyezéséről szóló az Európai Parlament és a Tanács 2016. április 27-i (EU) 2016/679 rendelete (GDPR) 4. cikk 1. pontját, a 4. cikk 2. és 7. pontjait, 6. cikk (1) bekezdése a)-f) pontjait, 10. cikkét, 79. cikkét. Utalt a PK 12. számú állásfoglalás II. pontjában foglaltakra.

Elsősorban azt vizsgálta, hogy az alperesek a felperes személyes adatai kezelése során jogszerűen jártak-e el.

Alapvető jelentőséget tulajdonított annak a perbeli sajtótájékoztató alapján megállapítható ténynek, hogy a felperes rendkívül súlyos bűncselekmény elkövetésének gyanúsítottja, két egymással összefüggő maffia jellegű bűncselekmény – a személy1 és személy2 ellen elkövetett gyilkosság, és a település2i gyilkosság – elkövetésében is érintett.

Erre tekintettel megállapította, hogy a felperes által sérelmezett közlések és fényképfelvétel közéleti vitában megjelentetett cikkekből kerültek közzétételre, figyelemmel az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III.7.) számú AB határozatában foglaltakra.

A perben a felperes információs önrendelkezési jogának, személyiségi jogainak védelme és az alperesek sajtószabadsága és véleménynyilvánítási szabadsága került összeütközésbe, ezért a bíróságnak abban kellett állást foglalnia, hogy a felperes képmáshoz, magánélethez, személyes adatok védelméhez való jogait oltalmazó jogszabályi rendelkezések alkalmazásának van elsőbbsége vagy ezeket felülírják a sajtó- és véleménynyilvánítási szabadsághoz való jogra vonatkozó rendelkezések.

A felperes által kifogásolt közléseket egyenként vizsgálva értékelte, hogy a közérdek vagy a magánszféra oltalma élvez-e elsőbbséget.

Az érdekmérlegelés szempontjaihoz az Emberi Jogok Európai Bírósága (EJEB) gyakorlatából származó Von Hannover kontra Németország No2 ügyben hozott [EJEB (60641/08), 2012. február 7.] ítéletben kimunkált megállapításokat vette alapul.

Azt állapította meg, hogy az alperesi írás felperes fényképével való illusztrálása azt a célt szolgálta, hogy a nyilvánosság vizuális információt kapjon a felperesről, ezért a felperes képmásának közlése megítélése szerint hozzájárult a közéleti vitához.

Kitért arra is, hogy a felperes közéleti vita tárgyát képező, közérdeklődésre számot tartó ügyben „lépett a nyilvánosság arénájába”, melynek következtében maga is a közérdekű vita részesévé vált.

A riport témáját elemezve arra következtetett, hogy a sérelmezett képmást tartalmazó cikk olyan nyilvános sajtótájékoztatóról számolt be, melynek alapján a felperes két egymással összefüggő maffia jellegű bűncselekmény elkövetésével is kapcsolatba hozható, ezért azt rögzítette, hogy a sajtóközlemény jelentős közérdeklődésre tartott számot.

Az információ megszerzésének módja és hitelessége, valamint a fényképfelvétel készítésének körülményeivel kapcsolatban annak tulajdonított jelentőséget, hogy a kifogásolt képmás semleges portrékép, amely a felperest nem emberi méltóságát sértő módon ábrázolja.

Végső következtetésként azt állapította meg, hogy az alperesek részéről méltányolható közérdekből, a szükséges és arányos mértékben került sor a felperes képmás védelméhez fűződő jogának korlátozására, ezért az nem járt a felperes személyiségi jogainak sérelmével és a felperes személyes adatainak jogellenes kezelésével sem.

Az elsőfokú bíróság úgy foglalt állást, hogy a felperes házasságkötésének ténye és az feleség név felesége utáni felvétele a felperes személyes adatai, melyek nem tartoznak a közérdeklődésre számot tartó témájához, ezek a felperes közérdeken kívül eső magánszférájának részét képezik. Ezen adatok kezeléséhez a felperes nem járult hozzá, és nincs olyan jogalap, amely indokolná az alperesek adatkezelését, ezért az alperesek a felperes házasságkötése, a felesége nevének felvétele tekintetében a felperes személyes adatait jogszerűtlenül kezelték, így az Info tv. 23. § (1) bekezdés a) pontjára alapított szövegrészlet törlése iránti keresetet alaposnak minősítette.

Kifejtette, hogy a magánélet tiszteletben tartásához való jog magába foglalja az egyén által különösen a magánélettel kapcsolatban megőrizni kívánt személyes adatahoz való jog védelmét is, mellyel való visszaélés a magánülethez való jog sérelmét is jelenti.

Azzal, hogy az alperesek azt közölték, hogy a felperes felvette új felesége vezetéknévét, és közölték, hogy felperesnek hívják, egyúttal beszámoltak a felperes új házasságkötéséről is, a felperes magánszférájához, a magánülethez való jogot oltalmazó körbe tartozó körülményekről tudósította. Ez azonban állásfoglalása szerint nem járult hozzá közérdekű vitához, az ezzel kapcsolatos közlések tekintetében a véleménynyilvánítás szabadsága nem védi az alpereseket, ezért a felperes magánülethez és személyes adatok védelméhez való személyiségi jogának sérelmét is megállapíthatónak minősítette, és a sérelmes szövegrészlet cikkből való törlésére kötelezte.

A sérelemdíjjal kapcsolatosan úgy foglalt állást, hogy a felperest nem érte olyan mértékű immateriális sérelem, amely indokoltá tenné a sérelemdíj megfizetését, ezért a felperes sérelemdíj megfizetése iránti keresetét elutasította.

Kiemelte az elsőfokú bíróság, hogy a bírói gyakorlat alapján a kiemelkedően súlyos bűncselekmény esetén a gyanúsított teljes neve is közölhető. Arra következtetett, hogy egy közéleti vitához kapcsolódó sajtóközleményben a felperes semleges portréjának és teljes nevének megjelenítése a felperes elleni büntetőeljárásról történő beszámoló során indokolt volt, az hozzájárult a közéleti vita kibontakozásához, ezért a sajtó- és véleménynyilvánítási szabadsággal, a közügyek szabad vitatásával szemben nem kerülhetett sor a bűnügyi személyes adatok védelméhez fűződő jog előtérbe helyezésére. Az alperesek részéről méltányolható közérdekből, a szükséges és arányos mértékben került sor a felperes bűnügyi személyes adatainak kezelésére és a bűnügyi személyes adatai védelméhez való személyiségi

jogának korlátozására, így az nem járt a felperes személyes adatainak jogellenes kezelésével és a felperes személyiségi jogainak sérelmével sem, ezért e körben a keresetet az elsőfokú bíróság elutasította.

A másodikként megjelent cikkel kapcsolatosan elősorban azt állapította meg, hogy a felperes elleni büntetőeljárásról a felperes vezetéknevének kiírása mellett történő beszámoló a felperes bűnügyi személyes adatának minősült.

Az elsőfokú bíróság visszautalva az első cikkel összefüggésben vizsgált szempontok értékelésére szempontok vizsgálata során megállapította, azt fejtette ki, hogy a felperes vezetékneve és a felperes ellen indult kiemelkedő súlyú büntetőeljárásról való beszámoló során hozzájárult ahhoz, hogy a közvélemény minél pontosabb információhoz jusson egy jelentős közérdeklődésre számot tartó ügyben, ezért a büntetőeljárásról a felperes vezetékneve feltüntetésével történő beszámoló hozzájárult egy közéleti vitához.

A sajtóközlemény témáját értékelve rámutatott, hogy az írás a maffia jellegű személyi- gyilkosság ügyében tartott előkészítő tárgyalásról számolt be, mely jelentős közérdeklődésre tart számot. Lényegesnek minősítette, hogy egy magas büntetési tétellel fenyegetett, jelentős közérdeklődésre számot tartó bűncselekménnyel a lehető legszélesebb körben kapjon információt a közvélemény, melyhez hozzájárult a gyanúsított felperes vezetéknevének nyilvánosságra hozatala is.

Szintén visszautalt a felperes ismeretségének vizsgálata, a felperes korábbi magatartásának értékelése, az információ megszerzésének módja és hitelessége körében az elő cikkel kapcsolatos értékelésre.

Következtetésként azt fejtette ki, hogy a közéleti vitához kapcsolódó sajtóközleményben a felperes vezetéknevének kiírása indokolt volt, az hozzájárult a közéleti vita kibontakozásához, ezért a sajtó- és véleménynyilvánítási szabadsággal, a közügyek szabad vitatásával szemben nem kerülhetett sor a bűnügyi személyes adatok védelméhez fűződő jog előtérbe helyezésére. Az alperesek részéről méltányolható közérdekből, a szükséges és arányos mértékben került sor a felperes bűnügyi személyes adatainak kezelésére és a bűnügyi személyes adatai védelméhez való személyiségi jogának korlátozására, ezért az nem járt a felperes személyes adatainak jogellenes kezelésével és a felperes személyiségi jogainak sérelmével sem, ebből következően pedig a felperes ezirányú keresetét is elutasította.

Az elsőfokú bíróság az alperest túlnyomórészt pernyertesnek minősítve, a pervesztesség-pernyertesség arányát az alperes javára mérlegeléssel 90 % -10 %-ban állapította meg. Úgy értékelte, hogy a felek által igényelt perköltség összege és a pernyertességi arány figyelembevételével (351.000 forint - 272.800 forint) számított összegekre figyelemmel a felek a költségeiket maguk viseljék.

A pertárgy értékét a felperes hat keresetére tekintettel 3.600.000 forintban állapította meg, melyet alapul véve az összesen 216.000 forint kereseti illeték megfizetésére a feleket a pernyertesség-pervesztesség arányában kötelezte.

[2] Az alperes fellebbezésében az elsőfokú határozat perköltség viselésével kapcsolatos döntés megváltoztatását kérte akként, hogy a másodfokú bíróság elsődlegesen kötelezze a felperest az alperesek javára 217.650 forint perköltség megfizetésére, másodlagosan akként, hogy kötelezze a felperest az alperesek javára 78.200 forint perköltség megfizetésére, a másodfokú eljárásban felmerült 60.000 forint perköltség megfizetésére kötelezése mellett.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság jogsértően rendelkezett úgy, hogy a felek a perrel kapcsolatos költségeiket maguk viseljék.

Előadták, hogy csak ítéletből szereztek tudomást a felperes átlagosnak nem mondható perköltség-igényéről, valamint arról, hogy ezt a kirívóan magas igényt a bíróság bármilyen indokolás nélkül elfogadta.

Nem volt tudomásuk arról, hogy a felperes hány munkaórát számított fel eljárása során és nem ismert a felszámított útiköltség indoka sem.

Alperesi álláspont szerint a per tárgyára, bonyolultságára, a per tárgyának értékére, a benyújtott iratokra, és tárgyalások időtartamára figyelemmel, a munkavégzés reálisan 20-30 munkaórát vehetett igénybe, ehhez képest a felperes által felszámítani kért 53 munkaóra, és az egy munkaóra jutó munkadíj figyelembevételével a teljes perköltség összege jelentős mértékben eltúlzott.

Előadta, hogy az elsőfokú bíróság úgy rendelkezett, hogy az alperes 90 %-ban, míg a felperes 10 %-ban lett pernyertes, mégis a feleknek maguknak kell viselniük a perköltségeiket. Ennek az ellentmondásnak álláspontja szerint az eltúlzott felperesi perköltség-követelés az oka, amit az alperesi álláspontnak megfelelően az elsőfokú ítéletnek mérsékelnie kellett volna, érvényre juttatva ezzel azt, hogy az ellenfél perköltsége a pervesztesség arányában kerüljön megtérítésre.

Álláspontjuk szerint az elsőfokú ítélet megsértette a Pp. 83. § (2) bekezdését azzal, hogy nem mérsékelte a felperes által követelt perköltség összegét, és ténylegesen nem a felek pernyertessége arányában kötelezte a feleket a perköltség megfizetésére, továbbá azzal, hogy a felperest nem kötelezte a felek által fizetendő összeg közötti különbözet, azaz 78.200 forint megfizetésére.

A jogszabálysértésre tekintettel elsődlegesen a követelt nettó 2.667.000 forint összegű ügyvédi munkadíjat figyelembevételét kérte, melyet a felére, azaz 1.333.500 forintra indítványozott mérsékelni, melyre tekintettel a felperes 10 %-os és az alperes 90 %-os arányú pernyertessége figyelembevétele mellett (133.350 forint, 351.000 forint) a felperest az alperes javára 217.650 forint összegű perköltség megfizetésére kérte kötelezni.

Az útiköltség-igénnyel kapcsolatban azt fejtette ki, hogy nem bizonyított, hogy ez kizárólag a perbeli képviselő érdekében merült fel, és hogy kétszer indokolt volt a személyes találkozás, erre tekintettel ezt a perköltségrészt mellőzni kérte a megállapítás során.

Másodlagosan az alperesnek járó 351.000 forint és a felperes javára fizetendő 272.800 forint különbözetének, azaz 78.200 forintnak az alperes javára történő megfizetésére kötelezést kérte, figyelemmel arra, hogy az igényelt összeg nem minősíthető jelentéktelennek.

[3] A felperes fellebbezési ellenkérelmében arra hivatkozott, hogy önálló fellebbezésében a perköltséggel kapcsolatos rendelkezés megváltoztatását maga is kérte oly módon, hogy az alperes legyen köteles a másodfokú perköltsége mellett az elsőfokú eljárásban felmerült költsége (2.100.000 forint +áfa és 61.081 forint) megfizetésére is.

Jogértelmezése szerint az elsőfokú bíróság által a perköltség viseléséről való döntés során alkalmazott szabály nem egyidejűleg kívánja meg a pervesztesség-pernyertesség aránya és peres felek javára megítélt perköltség összege közötti kis különbség fennállását, hanem ezek egyike mellett is lehetőséget biztosít a rendelkezés alkalmazására a jogalkotó. Megítélése szerint a jogszabály vonatkozó része vagylagosan rögzíti azt a két esetet, amikor egyik fél sem köteles a másik fél perköltségének megtérítésére. Elsőként rögzíti a jogszabály a pernyertesség-pervesztesség aránya közötti különbség nem jelentős voltát, ami az elsőfokú

döntés szerint (melyet megalapozatlannak tartott) jelentős volt. Második lehetőségként említi a törvény azt az esetet, amikor a fél és az ellenfél javára meghatározott perköltségek összege közötti különbség nem jelentős. A perbeli esetben az elsőfokú bíróság ez utóbbi fordulatot alkalmazta.

Az alperesek előadásával szemben arra hivatkozott, hogy a költségigény és munkanapló benyújtástól az ítélet meghozataláig eltelt időben az alperesek nem kérték ezeket a bíróságtól. Álláspontja szerint az alperesek a másodfokú eljárásban már nem kifogásolhatják, hogy az elsőfokú bíróság túlzott mértékű költségigény alapján hozta meg határozatát.

Előadta, hogy 42 munkaórát számolt el, és ez adta a 2.100.000 forint + áfa összegű díjigényt. Az ügyre fordított munkaidő megítélése szerint nem túlzott. Ezt az ügy összetettségével és a terjedelmes keresetlevél elkészítésével, az alperesi iratok tanulmányozásával, a tett nyilatkozatokkal, az alperes által csatolt mellékletek feldolgozásával indokolta. Arra is hivatkozott, hogy a feltüntetett idő sokszorosát fordította a perre, melyet nem is számított fel.

Utalt arra is, hogy a költségjegyzék csak a benyújtásig felmerült elszámolást tartalmazta.

Az útiköltségként felszámított perköltséggel kapcsolatban előadta, hogy a büntető ügyben és a jelen perben nem ugyanaz az ügyvéd jár el; a személyes találkozókra pedig a meghatalmazás és a megbízási szerződést aláírásán túlmenően, a bizalmi viszony kialakítása és a per részleteinek megbeszélése szempontjából mindenképpen szükség volt.

Kitért arra is, hogy az elsőfokú ítélet tévesen rögzítette a költségigényét 2.667.000. forint + áfát összegben, mert a 2.667.000 forint már magában foglalja az áfát is.

[4] A felperes fellebbezése kisebb részben alapos, míg az alperes perköltséget érintő elsőfokos fellebbezése teljes egészében alapos.

[5] A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletének kötelező, illetve mérlegelhető okból való hatályon kívül helyezésére okot adó körülményt nem tapasztalt, ezért a Pp. 383. § (1) bekezdése alapján – a Pp. 376. § (1) bekezdése szerinti tárgyaláson kívül eljárva – az ügy érdemében döntött.

Mivel a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét csak nagyobb részben találta helyesnek, ezért a fennmaradó részben a Pp. 383. § (2) bekezdése alapján megváltoztatta azt.

[6] A felperes az I. rendű alperessel szemben, az elsőfokú bíróság által megállapított jogsértés miatti nem vagyoni sérelem után követelt 10.000 forint sérelemdíjat keresetében jelképesnek minősítette. A Ptk. 2:52. § (1) bekezdése alapján a sérelemdíj a személyiségi jogában sértettnek a nem vagyoni sérelem elszívédéséért jár. A valós sérelemért azt ténylegesen kompenzálni és reparálni képes sérelemdíj áll. A jelképes összegű sérelemdíj ezt a funkciót nem töltheti be, ezért a joggyakorlat a jelképes igényeket nem támogatja, mert annak a felperesre nézve nincs valós kiegyenlítő, elhárító, elégtétel szolgáltatató hatása, az alperesre nézve pedig nem fejt ki szankciós hatást. A sérelemdíj jogintézménye ilyen körülmények közt pedig célját veszti, alkalmazása nem szükséges.

Az a körülmény, hogy a felperes házasságkötéséről és felesége nevének felvételéről egy szűk kör tudott, nem okozhatott olyan megrázkódtatást és lelki megterhelést a felperes számára,

ami pénzbeli kompenzációt igényelne, különös tekintettel arra, hogy a felperes ezt maga is rendkívül csekély mértékűnek láttatta a követelt összeg megjelölésével.

[7] Az elsőfokú ítélet [91]-[102] bekezdéseiben adta indokát az újabb házasságkötés és az új vezetéknév felvételének alperesi közlés szerinti jogsértő jellege kapcsán. Az indokolásban az elsőfokú bíróság először egy adatvédelmi alapú szankció alkalmazását tartotta szükségesnek [helyes hivatkozás szerint: Info tv. 23. § (5) bekezdés a) pont], majd a személyiségi jogsértés megállapítását, elégtétel adását és a sérelmes helyzet megszüntetését [Ptk. 2:51. § a), c), d)] is elrendelte.

[8] Az elsőfokú bíróság a 4. kereseti kérelem jogkövetkezményét kívánta elsősorban alkalmazni a határozat [91] pontjában foglaltak szerint, ahol kifejezetten megállapította, hogy „a felperes személyes adatait jogszerűtlenül kezelték”, melynek megállapítására vonatkozott a felperes 4. kereseti kérelme, ennek ellenére az elsőfokú bíróság az ítélet rendelkező részében a kért megállapítást nem rendelte el.

[9] Az ítélet rendelkező része megfelel a [102] bekezdésében foglaltaknak, ugyanakkor az Info tv. 23. § (5) bekezdés a) pontja és a Ptk. 2:51. § (1) bekezdés d) pontja – a felperes keresete alapján – ugyanarra az eredményre vezet. Megjegyzendő, hogy a két szankció célja és eredménye is eltérő lehet, de a felperes az adatvédelmi jogkövetkezmény tekintetében is csak a cikkből való eltávolítást igényelte.

A határozat levezetése szerint az Info tv. szankciójának alkalmazását követően a Ptk. szerinti szankció érvényesítése már szükségtelen. A felperes keresetlevelének 6. pontjában is utalt arra, hogy a szankciók alkalmazása eshetőleges.

[10] A másodfokú bíróság figyelemmel volt arra, hogy az alperes az elsőfokú bíróság ítélete indokolásának azon része vonatkozásában nem terjesztett elő fellebbezést, melyben az elsőfokú bíróság a jogszerűtlen adatkezelést megállapította [vö.: Pp. 370. § (1) bekezdés], másrészt a felperes fellebbezése is utalt az ellentmondásra.

[11] Az elsőfokú bíróság döntésének – egyébként helyes – logikai láncolatát követve, megfelelő jogszerű adatkezelési jogalap hiányában az alperesek a felperes személyes adatait jogszerűtlenül kezelték, melyre tekintettel az Info tv. 23. § (1) bekezdése és (5) bekezdése első fordulatanak alkalmazásával meg kellett állapítani, hogy az alperes a felperes házasságkötésére és felesége nevének felvételére vonatkozó személyes adatait jogszerűtlenül kezelte [Info tv. 3. § 10. pont szerinti gyűjtés, nyilvánosságra hozatal].

Mindezekre tekintettel a fellebbezés e tekintetben alapos volt, ezért a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részben megváltoztatta és a jogsértést megállapította.

[12] A másodfokú bíróság nem osztotta a felperes azon érvelését, hogy a GDPR 10. cikkének szabályozása nem enged olyan érdekmérlegelést, melynek eredményeként az elsőfokú bíróság általi következtetésre lehet jutni a bűnügyi személyes adatok sajtóban való közlésével kapcsolatosan.

[13] A GDPR 10. cikke kifejezett felhatalmazást ad a 6. cikk (1) bekezdése szerinti adatkezelésre, azonban azt két esetkörre szűkíti vagylagosan: közhatalmi szerv adatkezelése körére, vagy ha ezt az érintett jogai és szabadságai tekintetében megfelelő garanciákat nyújtó uniós vagy tagállami jog lehetővé teszi.

[14] A joggyakorlat (Kúria, Kfv.III.37.978/2021/10. számú ítélet; NAIH, NAIH-438-1/2021. számú határozat, Fővárosi Ítéltábla Pf.20.539/2023/6/I. számú ítélet) alapján a sajtó általi személyes adatok kezelése a 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogalap, mely a harmadik fél jogos érdekeinek érvényesítése és az érintett érdekei és alapvető szabadságai mérlegelését teszi szükségessé.

[15] A GDPR 10. cikk rendelkezése nem konkrét jogszabályi rendelkezés előírásának alkalmazását állítja feltételül, hanem valamely garanciát nyújtó jog létének követelményét támasztja. Ilyen garanciát nyújtó jogok az alkotmányos szabályok és az Alkotmánybíróság kötelező erejű döntései is [az Alkotmánybíróságról szóló 2011. évi CLI. törvény 39. § (1) bekezdés]. Ehhez társul a GDPR 85. cikke, mely az adatkezelés különös esetére vonatkozó rendelkezéseként a személyes adatok, valamint a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog tagállami összeegyeztetésére tartalmaz szabályozást.

Az Igazságügyi Minisztérium a 2018. augusztus 1. napján kelt, XX-EUJMFO/ID/194/2/2018. számú iratával értesítette az Európai Unió Bizottságát a GDPR 85. cikk (3) bekezdése szerint azon jogi rendelkezésekről, mely olyan eltérések és kivételek, melyek szükségesek a személyes adatok védelme és a véleménynyilvánítás szabadsága, valamint a tájékozódáshoz való jog összeegyeztetéséhez. Ezek között szerepel egyebek mellett: az Info tv. III. fejezete, a Ptk. 2:44. §-a, az Smtv. 4. § (3) bekezdése, 6.§-a és az Alkotmánybíróság gyakorlata [többek között: 30/1992. (V. 26.) AB határozat, 36/1994. (VI. 24.) AB határozata, 7/2014. (III.7.) AB határozat, 28/2014. (IX. 29.) AB határozat, 3001/2018. (I.10.) AB határozat, 3145/2018. (V. 7.) AB határozat].

[16] A felperes által hivatkozott GDPR 10. cikke, és az Info tv. 5. § (2) bekezdés b) pontja és a (7) bekezdése közötti összefüggés nem zárja ki a GDPR 6. cikk (1) bekezdés f) pontja szerinti jogalap alkalmazását és nem lehetetleníti el az ez alapján elvégezhető érdekmérlegelést.

[17] A fentiek alapján a GDPR szabályaival kapcsolatos mérlegeléshez nem csak a rendelet hatályba lépését követően keletkezett szabályozás szolgáltat jogi háttérrel, hanem a már a korábban hatályos jogszabályok és a létező alkotmányos gyakorlat is, amennyiben azok kielégítik a véleménynyilvánítás szabadsága és a tájékozódáshoz való jog, valamint a

személyes adatok védelméhez fűződő jog összeegyeztethetőségének kritériumát. Ehhez adódik az emberi jogok és az alapvető szabadságok védelméről szóló, Rómában, 1950. november 4-én kelt Egyezmény nemzetközi szintű szabályozása.

Megjegyzi a másodfokú bíróság, hogy az Európai Unió Alapjogi Chartájának, annak 51. cikk (1) bekezdése alapján nincs közvetlen horizontális hatálya magánfelek jogvitájára nézve (lásd még: EUB, C-176/12. számú ítélet).

[18] Mindezekből következően az elsőfokú bíróság helyesen végzett érdekmérlegelést a felperes információs önrendelkezési joga és az alperesi tevékenység által érintett sajtószabadság és véleménynyilvánítás szabadsága vonatkozásában.

[19] A felperesi önrendelkezési jog alapvető legtagabb tartalma az, hogy az érintett saját maga dönthessen a rá vonatkozó információk felhasználásáról.

A véleménynyilvánítás és a sajtószabadság jelentőségéről az Alkotmánybíróság a 7/2014. (III. 7.) AB határozatában fejtette ki álláspontját a szólásszabadság intézményvédelmébe ágyazottan. Kiemelte, hogy a sajtó a véleményalkotás és a véleményformálás eszköze és rámutatott a szólásszabadság kettős igazolásán keresztül a sajtószabadság kitüntetett jellegére. Kinyilvánította, hogy a közügyekkel összefüggő véleménynyilvánítás a leginkább oltalmazandó szólások körébe sorolandó, és a védelem központjában nem az érintett személyek, hanem maguk a közéleti kérdésben tett megnyilvánulások állnak {7/2014. (III. 7.) AB határozat [40], [45], [47]}.

[20] Az elsőfokú bíróság megfelelően sorakoztatta fel az érdekmérlegelés szempontjait és azok alapját, melyhez releváns gyakorlatként a Satakunnan Markkinapörssi Oy és Satamedia Oy kontra Finnország [EJEB, (931/13) 2017. június 27.; 167-197.] és a Hurbain kontra Belgium [EJEB, (57292/16) 2023. július 4.; 214-254.] ügyek szempontrendszerei is adalékot szolgáltatnak.

A vázolt szempontok mellett jelentős értékelési szempontot jelent – az elsőfokú bíróság által külön nem taglalt – a megjelenés felperesre gyakorolt hatása.

[21] E hatás szempontjából elsődleges, hogy a felperes abban a tudatban van, miszerint az olvasók, illetve a nyilvánosság közvetlenül képesek a személyét a büntetőeljárás tárgyává tett cselekményekhez kapcsolni. Az alperes sajtóközlései a felperes közvetlen hozzátartozóira is kihatnak, melynek tudata szintén visszahat a felperesre. Az alperes magatartásának hatása mellett kiemelkedő jelentőséget kell tulajdonítani annak, hogy személyére jelenleg a legmeghatározóbb befolyást a büntetőeljárás ténye gyakorolja.

[22] Minezettel összefüggésben azonban fontos kiemelni, hogy a felperes rokonsága, szűkebb és tágabb ismeretségi köre – az alperesi tevékenységtől függetlenül – nyilvánvalóan rendelkezik ezzel az ismerettel, hiszen a felperes személyes szabadságában korlátozott, lakóhelytől távol tartózkodik, a kapcsolattartás vele szűk körben biztosított és ez sokaknak

feltűnhetett. Ez független attól, hogy az alperes cikkeiben feltüntette a felperes nevét, neveit, képmását.

Másrészről a „Cikk1” című cikk szerint a külföldi Nemzeti Bűnüldözési Ügynökség igazgatója erősítette meg, hogy a felperes is a feltételezett elkövetők között van. Egy ilyen megerősítés kizárólag a felperes valamely azonosítása révén lehetséges, és a felperes a becenevén való azonosítást nem kifogásolta, ezért arra lehetett következtetni, hogy a felperes nyilvánosság számára közvetlen bűncselekményhez való kapcsolása – minimálisan a beceneve használata révén – a cikkben megnevezett hivatalos szervek tevékenységéhez volt köthető elsősorban.

[23] További értékelési szempontot jelentett, hogy az alperes elsősorban a súlyos bűncselekmény helye szerinti magyarajkú olvasóközönséget éri el, akiket nyilvánvalón fokozottan érintenek egy ilyen cselekmény szűkebb és tágabb hatásai.

[24] Minezen kiegészítéssel a másodfokú bíróság osztotta az elsőfokú bíróság érdemrlegelésének eredményét.

[25] A rendkívül súlyos bűncselekmény elkövetése olyan közéleti esemény, mely a társadalom jelentős számú tagjára gyakorolt közvetett befolyást. Az ezzel összefüggő büntetőeljárás ténye és folyamata pedig olyan közérdeklődésre számot tartó esemény, mely a közösséget érintő korabeli esemény felderítése, megértése, következménye tekintetében bír kiemelkedő jelentőséggel. Ebből következően az ezekről való sajtó beszámoló jelentős hatással van a nyilvánosságra – és különösen a közvetlenül érintett nyilvánosságra – az ismeretek legszélesebb megjelenítésével a történetek feldolgozásában. A másodfokú bíróság is osztotta azt a következtetést, hogy jelen esetben a tájékozódáshoz való szélesebb érdek és az ezt közvetítő szólásszabadság és véleménynyilvánítás szabadsága fokozottan indokolja a legszélesebb ismeretek közvetítésének lehetőségét. Ebben pedig benne foglaltatik a bűnüldöző szervek által feltételezett elkövetők megnevezésének és megjelenítésének lehetősége is.

Az alperes magatartása élvezi az Alaptörvény IX. cikk (1) és (2) bekezdése szerinti oltalmát, mely jelen esetben erőteljesebben érvényesülhetett a felperes személyes adatainak kezelésével és személyiségi joga védelmével kapcsolatban.

[26] Megfelelően következtetett tehát az elsőfokú bíróság arra, hogy a felperes nevének, neveinek, vezetéknevének feltüntetésével, képmása bemutatásával és a vele szemben folyamatban lévő büntetőeljárással összekötve az I. és II. rendű alperesek sem a „Cikk1”, sem pedig a „Cikk2” című cikkeiben nem kezelték jogsértő módon a felperes személyes adatait és bűnügyi személyes adatait.

Az alkalmazott érdemrlegelés eredményeként az elsőfokú bíróság helyesen foglalt állást a felperes bűnügyi személyes adatai védelméhez fűződő személyiségi joga [Ptk. 2:43. § e) pont] megsértése iránt előterjesztett kereseti kérelmek elutasításáról is [Ptk. 2:51. § (1) bekezdés a) pont].

[27] A fenti értékelés következtében nem volt alapos a felperes fellebbezése az Info tv. 23. § (5) bekezdés a) pontja és a Ptk. 2: 51. § (1) bekezdés c) és d) pontjai szerinti jogkövetkezmények alkalmazása tekintetében sem.

[28] Az alperes fellebbezésének elbírálásához szükséges azt rögzíteni, hogy az elsőfokú bíróság ítéletének részbeni megváltoztatása nem befolyásolta a pernyertesség-pervesztesség arányának megállapítását, figyelemmel arra is, hogy a felperes az egyik kereseti kérelmének csak egy kisebb része vonatkozásában fellebbezett eredménnyel.

[29] Az alperes perköltség viselésével kapcsolatos fellebbezése alapján azt kellett vizsgálni, hogy az elsőfokú bíróság helyesen alkalmazta-e a részleges pernyertesség esetére irányadó szabályozást. Ez a Pp. 83. § (2) bekezdésének többértű szabályozását jelentette.

A többértű szabályozást a (2) bekezdés két külön mondata adja, melyek közül az elsőfokú bíróság csak a második mondatot alkalmazta és vette figyelembe. E szabály alkalmazása esetén a felek perköltség megtérítésére nem kötelesek.

A Pp. 83. § (2) bekezdésének második mondata két, együtt érvényesülő feltételt támaszt: egyrészt a pernyertesség és pervesztesség között nem lehet jelentős különbség, másrészt a bíróság által meghatározott perköltségek összege között se legyen számottevő eltérés.

Az elsőfokú döntés 10%-90%-ban határozta meg a pernyertesség és a pervesztesség arányát, mely kifejezetten jelentős különbségnek minősül, ezért a jogszabály által megkívánt egyik feltétel nem teljesült a szabály alkalmazhatóságához. Erre tekintettel az elsőfokú bíróság a részleges pernyertesség fennálló esetére az érintett szabályt jogszerűen nem alkalmazhatta.

Ebből következően a részleges pernyertesség miatt a Pp. 83. § (2) bekezdésének első mondata szerinti szabálya alapján kellett döntenie a felek perköltségviseléséről, mely szerint a fél az ellenfél perköltségét a pervesztessége arányában téríti meg. Ehhez kapcsolódik még a Pp. 82. § (2) bekezdésének szabálya.

[30] A másodfokú bíróság a perköltség összegének megállapításával kapcsolatosan elősorban azt állapította meg, hogy a felperes a Pp. 81. § (2) bekezdésében foglalt szabály ellenére, a megbízási szerződésben kikötött megbízási díj összegét [32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja], mint a perköltség felszámítás alapját okirattal nem igazolta, holott az jelen esetben kifejezetten szükséges volt. Ennek alapján a felperes javára az általa felszámított munkadíj nem volt figyelembe vehető.

[31] A másodfokú bíróság erre tekintettel a Pp. 82. § (2) bekezdése és 83. § (2) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes perköltségének megfizetésére az alperes által felszámított, és az elsőfokú bíróság által megállapított 272.800 forint és a 90%-os pernyertesség figyelembevételével.

A számítás alapján az alperest magasabb perköltség illette volna, azonban a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét ebben a részben is megváltoztatva, a Pp. 370. § (1)

bekezdésében foglalat felülbírálati korlátra tekintettel, az alperes fellebbezésében foglalt 217.650 forint perköltség megfizetésére kötelezte.

[32] A felülbírálat eredményeként érdemi pernyertességet a felperesi oldalon nem lehetett megállapítani, erre tekintettel az alperes eredményes fellebbezésére is tekintettel a másodfokú bíróság a Pp. 82. § (2) bekezdése és 83. § (1) bekezdése alapján a felperest kötelezte az alperes által a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 2. § (1) bekezdés a) pontja szerint számított perköltség megfizetésére.

[33] Köteles továbbá a felperes viselni a Pp. 102. § (1) bekezdése szerint az Itv. 39. § (3) bekezdés c) pontja és 46. § (1) bekezdése alapján megállapított fellebbezési illetéket, mely a saját (192.000 forint) és az alperes (17.400 forint) fellebbezése folytán felmerült illetékből áll.

[34] Tájékoztatja a másodfokú bíróság a felperest, hogy a fellebbezési illeték az Itv. 78. § (4) bekezdése szerint a határozat jogerőre emelkedését követő 60. napon válik esedékessé. Az illeték megfizetése során közleményként fel kell tüntetni az illetékfizetési kötelezettséget tartalmazó jogerős bírósági határozatot hozó bíróság (Fővárosi Ítéltábla) megnevezését, a bírósági ügyszámot és a fizetésre kötelezett adóazonosító számát [30/2017. (XII. 27.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés e) pontja].

Budapest, 2024. szeptember 10.

Dr. Kisbán Tamás s.k.
a tanács elnöke – előadó bíró

Dr. Fintha-Nagy Péter László s.k.
bíró

Dr. Hercsik Zita s.k.
bíró